

04.04.2024 nr 3-10/6

Vastus vaidlustusele riigihankes 274137

Vaidlustaja I:

Kolm Täppi OÜ
registrikood: 16115550
Kopli tn 15, Tartu
info@nihesolutions.ee

Vaidlustaja II:

Turr 1i OÜ
registrikood: 16505185
Killustiku tn 15, Rakvere
arturpart94@gmail.com

Kolmas isik:

Aerial OY
Registrikood: 0126391-0
Pietolankatu 9A Järvenpää 04410
arno.tiihonen@aerial.fi
+358 92790120

Hankija:

**Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja
arenduskeskus**
registrikood: 70008440
Mäealuse 2/2, 12618 Tallinn
telefon: 612 6200
e-post: smit@smit.ee

Hankija esindaja

Tanel Teras
e-post: tanel.terase@smit.ee
telefon: 5911 6527
Esindusõiguse alus: SMIT hankekord (kinnitatud
peadirektori 21.07.2023. a käskkirjaga nr 1-1/37)
p 3.1.11

HANKIJA TAOTLUSED

- jätta Vaidlustaja II vaidlustus läbi vaatamata;
- jätta täies ulatuses rahuldamata Vaidlustaja I vaidlustus;
- jätta menetluskulud Vaidlustaja I kanda;
- vaadata vaidlustus läbi kirjalikus menetluses.

1. Faktilised asjaolud

- 1.1. Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (edaspidi *hankija*) avaldas riigihangete registris 26.01.2024 avatud hankemenetluse „Katusekatte pealne torumast“ (viitenumber 274137, edaspidi *riigihange*) hanketeate ning tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid.
- 1.2. Hanketeates määratud tähtjaks 15.02.2024 esitasid pakkumuse neli pakkuja: Aerial Oy (0126391-0), Toci OÜ (11204119), Piracon OÜ (12779632) ja Kolm Täppi OÜ (16115550). Vaidlustaja II ei ole riigihankes pakkumust esitanud üksi ega ühispakkujana.
- 1.3. Hankija otsustas 20.03.2024 otsustega:
 - 1.3.1 tunnistada vastavaks pakkuja Aerial Oy (0126391-0) pakkumus;
 - 1.3.2 tunnistada mittevastavaks pakkuja Toci OÜ (11204119), Piracon OÜ (12779632) ja Kolm Täppi OÜ (16115550) pakkumused.
 - 1.3.3 tunnistada edukaks pakkuja Aerial Oy (0126391-0) pakkumus;
 - 1.3.4 edukat pakkuja menetlusest mitte kõrvaldada.
- 1.4. Hankija teavitas pakkujaid, sh. Vaidlustajat I, oma otsustest 20.03.2024 eRHR teabevahetuse kaudu.
- 1.5. Vaidlustaja I esitas riigihangete vaidlustuskomisjonile 28.03.2024 vaidlustuse riigihankes nr 274137. Koos Vaidlustajaga I on vaidlustusega teadmata põhjustel liitunud äriühing Turr li OÜ.
- 1.6. Vaidlustaja I on esitanud järgneva taotluse: „soovime, et meie pakkumine tunnistatakse vastavaks“.
- 1.7. Vaidlustaja I on põhjendanud vaide esitamist järgnevalt: „Kolm Täppi OÜ poolt esitatud pakkumus on vastavuses PEE lisa 2 tingimusele nr 10. Joonisest lähtuvalt on näha, et toetuspunktid on omavahel ühendatud sobiva metallkonstruktsiooni abil selliselt, et konstruktsioon kannab ka vertikaalset toru. Hankija kirjutab, et toetuspunkte liitev konstruktsioon on ühendatud külgedelt poltliitega, kuid PEE lisa 2 tingimuses nr 10 selle mitesobivuse osas ühtegi viidet ei leidu. Hankija kirjutab lisaks, et vertikaalne toru ei toetu toetuspunkte liitvale konstruktsioonile. PEE lisa 2 tingimuses nr 10 on nõutud, et konstruktsioon kannaks vertikaalset toru, mida pakkumises esitatud lahendus täidab. Seega ei ole hankija poolt välja toodud mittevastavaks tunnistamise põhjendused osaliselt korrektsed, ega ka seotud PEE lisa 2 tingimuse nr 10-ga, mis on mittevastavaks tunnistamise põhjuseks.“

2. Hankija seisukoht

2.1 Kaabeõigus

- 2.1.1 RHS § 185 lg 1 kohaselt võib pakkuja, taotleja või riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtja vaidlustada hankija tegevuse, esitades riigihangete vaidlustuskomisjonile sellekohase vaidlustuse, kui ta leiab, et käesoleva seaduse rikkumine hankija poolt rikub tema õigusi või kahjustab tema huvisid.

- 2.1.2 Äriühing Turr li OÜ ei osale riigihankemenetluses 274137 pakkuja ega taotlejana. Pärast pakkumuse esitamise tähtaega ning riigihanke alusdokumentide vaidlustamise tähtaega ei saa hankija hinnangul hankija otsused või tegevus põhimõtteliselt rikkuda hankemenetluses mitteosaleva isiku õigusi või kahjustada tema huvisid.
- 2.1.3 Äriühing Turr li OÜ on vaidlustuses selgitanud, et soovib ühispakkujana enda pakkumuse vastavaks tunnistamist, ent äriühing Turr li OÜ ei ole hankemenetluses 274137 pakkuja ega ühispakkuja ning Vaidlustaja I on eRHR-s ja hankepassis märkinud, et tegu ei ole ühispakkumusega.
- 2.1.4 Lisaks ekslikule hinnangule, et Turr li OÜ osaleb hankemenetluses 274137 ühispakkujana, ei ole vaidlustuses selgitatud, kuidas hankija tegevus või otsused äriühingu Turr li OÜ õiguseid või huve rikuks. Samuti ei ole äriühing Turr li OÜ tasunud vaidlustuse iseseisvaks esitamiseks riigilõivu. Hankija on seetõttu seisukohal, et äriühingul Turr li OÜ puudub käesoleval juhul kaebeõigus RHS § 185 lg 1 kohaselt. Hankija palub eelneva tõttu jätta äriühingu Turr li OÜ osas vaidlustus läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p 7 alusel.
- 2.1.5 Vaidlustaja I vaidlustus on RHS § 189 lg 1 kohaselt esitatud tähtaegselt ning ei esine RHS § 192 lg-s 3 nimetatud vaidlustuse läbivaatamata jätmise aluseid.

2.2 Vaidlustaja taotlus

Vaidlustaja on taotlenud, et riigihangete vaidlustuskomisjon tunnistaks vaidlustaja pakkumuse vastavaks. RHS § 190 lg 4 kohaselt võib vaidlustusega nõuda hankija otsuse osalist või täielikku kehtetuks tunnistamist või hankija kohustamist viia riigihanke alusdokumendid õigusaktidega kooskõlla. Esitatud taotlust ei ole võimalik rahuldada.

2.3 Hankija põhjendused pakkuja Vaidlustaja I pakkumuse mittevastavaks tunnistamise kohta

- 2.3.1 Riigihanke 274137 alusdokumentides on sätestatud vastavustingimus, et pakkumus vastab alusdokumentides esitatud tingimustele ja pakkuja esitab tehnilises kirjelduses andmed pakkumuse nõuetele vastavuse kohta ning pakkumuses viidatavad dokumendid või viited avalikult kättesaadavatele andmetele. Alusdokument „lisa 2 – tehniline kirjeldus“ punkt 10 näeb ette järgneva tingimuse: *„Toetuspunktid peavad olema omavahel ühendatud sobiva metallkonstruktsiooni abil selliselt, et konstruktsioon kannab ka vertikaalset toru.“*
- 2.3.2 Vaidlustaja pakkumuses nr 475256 on dokumendis „1_5 Tehniline kirjeldus“ punkt 10 nõude täitmise osas viidatud dokumendile „Lisa 2-KTM.01 - A000 - PRELIMINARY - 11.02.2024 (Rev A)“. Viidatud dokument sisaldab pakutava konstruktsiooni joonist.
- 2.3.3 Hankija on seisukohal, et pakkuja Vaidlustaja I pakutav konstruktsioon ei vasta alusdokumendi „lisa 2 – tehniline kirjeldus“ punktile 10 järgmistes osades:
- 2.3.3.1 toetuspunktid ei ole omavahel ühendatud metallkonstruktsiooni abil. Toetuspunktid on ühendatud küll torumastiga, ent mitte omavahel. Nimetatud asjaolu on ilmne ja tuvastatav Vaidlustaja I esitatud jooniselt „Lisa 2-KTM.01 - A000 - PRELIMINARY - 11.02.2024 (Rev A)“. Hankija otsuse kohaselt ei saa lugeda täidetuks riigihanke

alusdokumentides toodud nõude osa „toetuspunktid peavad olema omavahel ühendatud“ juhul, kui toetuspunktid ei ole ühendatud omavahel ja on ühendatud vertikaalse toruga. Taolise tingimuse seadmise eesmärk oli just nimelt see, et toetuspunktid oleksid konstruktsiooni abil omavahel jäigalt ühendatud ning taoline konstruktsioon kannaks vertikaalset toru.

- 2.3.3.2 toetuspunkte ühendava metallkonstruktsiooni puudumise tõttu ei kanna puuduolev konstruktsioon vertikaalset toru. Hankija selgitas oma põhjenduses muuhulgas järgnevat: „*Pakutava torumasti konstruktsiooni puhul on toetuspunktid küll ühendatud vertikaalse toruga, ent konstruktsioon ei kanna vertikaalset toru ja vertikaalne toru on toetuspunkte liitva konstruktsiooniga ühendatud külgedelt poltkinnitusega. Kuna vertikaalne toru ei toetu toetuspunkte liitvale konstruktsioonile, ei vasta pakutav toode PEE lisa 2 tingimusele nr 10.*“ Esitatud põhjendusest nähtub, et toetuspunktid on ühendatud torumastiga, mitte omavahel ja toetuspunkte mitteühendav konstruktsioon ei kanna vertikaalset toru. Asjaolu, et hankija kasutas põhjenduses sõna „toetu“, mitte „kanna“ ei anna alust pakkuja Vaidlustaja I pakkumuse vastavaks tunnistamiseks.

Hankija lähtus tehnilise kirjelduse sõnastamisel üldlevinud kirjakeele normist sõna „kandma“ puhul. Eesti Keele Instituut (EKI) selgitab „Eesti keele seletavas sõnaraamatus¹“, et „kandma“ tähendab „millelegi altpoolt toeks olema, seda ülal hoidma“ ning „peal lasuvat raskust välja kannatama, selle all mitte kokku vajuma“. Seetõttu eeldas ka hankija mõistlikult, et pakkujad mõistavad sõnastust „*konstruktsioon kannab ka vertikaalset toru*“ viisil, et toetuspunkte ühendav konstruktsioon paikneb torumasti all. See on ka ainus viis, kuidas toetuspunkte omavahel konstruktsiooni abil ühendada. Vaidlustaja I pakutud lahenduse puhul ei ole toetuspunktid konstruktsiooniga omavahel ühendatud vaid on ühendatud vertikaalse toruga. Valdkonna spetsialist ei saanud hankija sätestatud tingimust teisiti mõista.

Hankija mittevastavuse põhjendust „*Kuna vertikaalne toru ei toetu toetuspunkte liitvale konstruktsioonile, ei vasta pakutav toode PEE lisa 2 tingimusele nr 10.*“ pidi Vaidlustaja I samuti mõistma selliselt, et pakutud toode on alusdokumendi „*lisa 2 – tehniline kirjeldus*“ punkt 10 tingimusele „*Toetuspunktid peavad olema omavahel ühendatud sobiva metallkonstruktsiooni abil selliselt, et konstruktsioon kannab ka vertikaalset toru*“ mittevastav põhjusel, et toetuspunkte mitteühendav konstruktsioon ei kanna vertikaalset toru. Asjaolu, et hankija kasutas mittevastavuse põhjenduses sõnastust „*vertikaalne toru ei toetu toetuspunkte liitvale konstruktsioonile*“ ei oma pakkumuse mittevastavuse kontekstis tähtsust. Pakkujale pidi mõistlikult arusaadav olema, et hankija viitab tingimusele, mille kohaselt „*konstruktsioon peab kandma vertikaalset toru*“. Kuivõrd EKI seletuse kohaselt tähendab „kandma“ millelegi altpoolt toeks olema, pidi pakkuja mõistma hankija põhjenduse osa „*vertikaalne toru ei toetu toetuspunkte liitvale*

¹ **2. millelegi altpoolt toeks olema, seda ülal hoidma.** Templi lage kandsid võimsad sambad. Soolane vesi kannab ujujat paremini kui mage. Pea longus, nagu ei suudaks kael seda kanda. Ta on nii purjus, et jalad ei kanna. Kandvad postid, kaared, võlvid, seinad. Põhjavett kandvad kihid. || millelegi pidama jääma, toetuma. Piimakurn peab jääma nõu ärtele kandma. *Rein käis mööda metsateid, kus sügavad roopad, nii et vankril rummuotsad kannavad. A. H. Tammsaare. || PILTL mingit nähtust, olukorda, ideed vm. ülal hoidma, sellele aluseks olema. Täna need noored kannavad homset elu. Romaani, filmi, maali, etendust kannab optimistlik elutunnetus. Teost kande teema. Hingevalust, võitluspaatosest, kodanikutundest kantud värvid. Sügavast veendumusest kantud kõne. Tegutses kättemaksuist kantuna. *Ideeline mõtestatus ja ümberkehastamine – need peavad kandma teatri. V. Panso. || kaugele kostev, tugev, jõuline olema (hääle kohta). Lauljatori hääl ei kanna veel küllaldaselt. Kande hääl 'tugev, selge, kanduv hääl'.

3. peal lasuvat raskust välja kannatama, selle all mitte kokku vajuma. Kevadised hanged kannavad. Noor jää ei kanna veel. Külmunud soo kannab hobustki. Pehme põld ei kanna traktorit. Väike paat ei kanna kolme inimest. See purre meid kõiki korraga ei kanna. *Ja uus härra tuli. Kevadel, kui vaevalt tee kandis autot .. A. Mälik.

konstruktsioonile“ samaväärselt tingimuse osa „toetuspunkte liitev konstruktsioon kannab ka vertikaalset toru“ mittetäitmisega.

- 2.3.3.3 Lisaks eelnevale on hankija seisukohal, et Vaidlustaja I pakkumus ei vasta alusdokumendi „Lisa 2 – tehniline kirjeldus“ punkt 10 tingimusele ka seetõttu, et vertikaalse toru raskust kannavad ennekõike Vaidlustaja I dokumendis „Lisa 2-KTM.01 - A000 - PRELIMINARY - 11.02.2024 (Rev A)“ joonisel numbritega 3 ja 4 märgitud reguleeritavad diagonaaltorud, mistõttu ei saagi alusdokumentides kirjeldatud nõuet, et toetuspunkte ühendav konstruktsioon kannab vertikaalset toru, esitatud pakkumusega sisuliselt täita. Isegi juhul, kui hankija peaks taolist lahendust võimalikuks, millega hankija ei nõustu, siis on hankija seotud alusdokumentides kirjeldatud nõuetega ning peab nendest lähtuma menetluse läbiviimisel. Juhul, kui Vaidlustaja I oleks soovinud hankes määratud tehnilisest kirjeldusest teistsuguse pakkumuse esitamise lubatavust, oleks pidanud sellest teavitama enne pakkumuse esitamise tähtaega. Hanke alusdokumendi „Pakkumise esitamise ettepanek“ punkti 3.5 kohaselt ei ole alternatiivsete pakkumuste esitamine lubatud. Taolises olukorras oleks Vaidlustaja I pidanud tehnilises kirjelduses sätestatust erineva lahenduse pakkumise kavatsuse korral vähemalt hankijalt selgitust küsima enne pakkumuse esitamist. Tallinna Ringkonnakohus on oma 30.08.2011. a. otsuse 3-11-1452 punktis 17 selgitanud järgnevat: „*Sellises olukorras oli elementaarne hoolsusnõue kasutada enne sellise pakkumuse tegemist, nagu tegid kaebuse esitajad, RHS § 56 lg-s 1 ja PEE p-s 5 sätestatud võimalust küsida PEE kohta selgitusi. Sellise selgituse küsimata jätmine on kvalifitseeritav raske hooletusena. Kaebuse esitajad võtsid sellega endale riski, et nende pakkumus ei vasta sellele, kuidas hankija tõlgendab PEE-d.*“ Hankija on seisukohal, et Vaidlustaja I on selgituste küsimata jätmisega raske hooletuse tulemusena võtnud teadliku riski, et pakkumus ei vasta hanke tingimustele.
- 2.3.4 Hankijale jääb täies ulatuses arusaamatuks, mis põhjusel leiab Vaidlustaja I, et pakutud lahendus vastab alusdokumendi „lisa 2 – tehniline kirjeldus“ punkti 10 tingimusele. Vaidlustaja I on vastavas osas esitanud üksnes paljasõnalised väited, ent ei ole taolisi väiteid põhjendanud ega tõendanud. Hankija märgib, et ei nõustu Vaidlustaja I väidetega pakkumuse vastavuse osas. Samuti juhib hankija vaidlustuskomisjoni tähelepanu asjaolule, et oma vaidlustuses on Vaidlustaja I asunud selgesõnaliselt seisukohale, et hankija põhjendused on Vaidlustaja I hinnangul üksnes osaliselt ebakorrektsed, nentides, et hankija mittevastavuse põhjendused on Vaidlustaja I hinnangul osaliselt korrektsed. Mis osas on hankija põhjendused Vaidlustaja I hinnangul korrektsed ja mis osas ebakorrektsed, vaidlustusest ei selgu.
- 2.3.5 Hankija on pärast vaidlustuse saamist palunud täiendavalt ka valdkonnas tegutseva spetsialisti hinnangut, kas Vaidlustaja I poolt pakutud toode vastab alusdokumendi „lisa 2 – tehniline kirjeldus“ punktis 10 sätestatud tingimusele. Hankija palub dokumentaalse tõendina võtta vastu Andrus Varikmaa (diplomeeritud mehaanikainsener tootearenduse alal, tase 7) poolt 04.04.2024 antud selgitus Vaidlustaja I pakkumuse kohta (lisa 4). Kaasatud spetsialist leiab: „*Antud joonise järgi neli toetuspunkti (pos.7) toetuvad betoonplaatidele ja ei ole omavahel ühendatud metallkonstruktsiooniga. Ühendus läbi betoonplaadi on ebakindel ja ei taga konstruktsiooni piisavat jäikust.*“ Hankijal puuduvad kaasatud spetsialistiga muud lepingulised suhted väljaspool küsitud eksperthinnangut.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tanel Teras
jurist

Lisad:

Lisa 1 – hankija otsus;

Lisa 2 – lisa 2 – tehniline kirjeldus;

Lisa 3 – Vaidlustaja I joonis, dokument „Lisa 2-KTM.01 - A000 - PRELIMINARY - 11.02.2024 (Rev A)“;

Lisa 4 – Andrus Varikmaa hinnang.